10 CC*1

ECCLESIAE ANGLICANÆ POLITEIA,

in Tabulas digesta:

Authore RICHARDO COSIN Legum
Doctore, nuper Decano Curiæ de ARCVBVS, &
Cancellario, seu Vicario Generali Reuerendiss.
Patris IOANNIS Archiepiscopi
Cantuariensis.

LONDINI
Excudebat IOHANNES NORTON, Serenissimæ
Regiæ Maiestatis in Latinis, Græcis, & Hebraicis
Typographus.

ANNO SALVTIS M. DC. IIII.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

Sereniſsimo & Potentiſsimo IACOBO Dei

gratia *Magnæ Britanniæ, Franciæ & Hiberniæ*

Regi, Fidei Defenſori, &c.

SIngularis & verè diuina Sereniſsimæ Maieſtatis tuæ ſollicitudo & cura, in propaganda & ſtabilienda Eccleſiaſtica πολιτείᾳ, animum mihi addidit (tranquillitatis & fœlicitatis Eccleſiaſticæ auido) hanc Synopſin ſeu potiùs Eccleſiaſticæ Diſciplinæ ſymphoniam ſacroſancto tuo iudicio & cenſuræ exhibendi. Idq; eò potiùs hiſce temporibus faciendum cenſui, quibus te Titum Imperatorem noſtrum, decus & delicias generis humani, præſidium,& patronum,& patrem Eccleſiæ miſericors Deus nobis & Eccleſiæ benigniſsimè largiri dignatus eſt, quibuſq; iamdiu tempeſtatibus & procellis iactatâ, ſpeq; & cogitationibus plurimorum deuoratâ Eccleſiâ noſtrâ, reliqua nobis ſupererat (vti eſt apud Iuuenalem) *Et ſpes & ratio ſtudiorum in Cæſare tantùm*
Solus enim triſtes hâc tempeſtate Camœnas Reſpexti.

Neq; certè habet vel natura tua melius, quàm vt velit, vel fortuna tua maius, quàm vt poſsit labentem erigere, & inſtitutam confirmare Eccleſiæ diſciplinam. Regium verè hoc opus eſt,dignum maioribus, dignum virtute, dignum gloria tua. *Vis* (inquit Leo) *regnorum tuorum iure potiri, & imperia Chriſti dextrâ defendi? inconcuſſum tueare Eccleſiæ ſtatum. Vis res humanas tutas eſſe? quæ ad diuinam adminiſtrationem pertinent, & regia & ſacerdotalis defendat authoritas.* Domi pacem habere, foris victoriam conſequi cupis? crede Theodoſio morituro, hac ſpe & remuneratione propoſita, perinde liberis ſuis perſuadenti. Toto diuiſos orbe Britannos celeberrimos, imò verò Britanniæ imperium & orbem, ab imperio & orbe reliquo diuiſum, auguſtiſsimum reddere deſideras? hæ tibi erunt artes, labentem erigere & inſtitutam confirmare Eccleſiæ diſciplinam. *Leo Magn. epiſt.25. & 37.*

Quantum Aerij & Acephalorum omnium Anarchiam, Anabaptiſtarum confuſionem & ἀταξίαν, Romaniſtarum & Nouitiorum deliramenta, phantaſmata, & ineptias reijciat, & contemnat Eccleſia noſtra, hiſce ſubſequentibus tabulis delineatum, & ad viuum vſq; expreſſum cuiuis obuium, hinc cuiuis facile eſt deprehendere.

Eccleſiaſtica iuriſdictio plane regia eſt, coronæ & dignitatis veſtræ regiæ, prima,præcipua,indiuiſibilis pars: Eccleſiaſticæ leges,regiæ leges ſunt,neq; alibi oriuntur, aut aliunde ſuſtentantur, aut fulciuntur: penes Eccleſiaſticos Iudices, per Archiepiſcopos & Epiſcopos deriuatâ à Rege poteſtate, iuriſdictio Eccleſiaſtica conſiſtit: Tibi Deus commiſit imperium, quæ ſunt Eccleſiæ concredidiſti alijs, *hi intra Eccleſiam Epiſcopi, tu* (vti de ſeipſo Conſtantinus, Britannicus, & Britanniæ decus) *extra Eccleſiam conſtitutus à Deo Epiſcopus*, ſacrorum Præſulibus fauere, præſidio & ope munire, præeſſe & prodeſſe Eccleſiæ, omniaq; præſtare per quæ ſanctiſsima Chriſti Eccleſia pacis otijq; tranquillitate perfruatur. *Euſeb. de Vita Conſtan. lib.4. cap.24.*

Huius tàm inſignis operis author, encomio non indiget meo, neq; expedit Platonicis muſæis conductitium adducere buccinatorem, ipſum abundè ſatis laudat opificem opus. Hoc vnum tamen (abſit verbis inuidia) fas ſit dicere, inuido eum nobis & reipub. præreptum fuiſſe fato, eoq; moriente (vt de Platone olim dicebatur) acuminis & Iuriſprudentiæ Ciuilis & Canonicæ ſolem, quaſi cœlo cecidiſſe viſum eſſe.

Macte itaq; (Sereniſsime Princeps) virtute & gloria tua,perge, prout cœpiſti,fœliciſsimis auibus, dignare (humillimè obteſtor) dignare poſthumum hunc partum verè aureum, ambabus quaſi vlnis amplecti, & ſub vmbra poteſtatis tuæ poſteritati conſecrare. Recordare (cuius te vnquam aut vſpiam meminiſſe minimè pigebit)celeberrimi illius elogij Caroli Magni:*Si Eccleſiarum Dei ſeruis munificentiam noſtram impertimus, eorumq; ſtudijs libenter obſequimur, id nobis ad Auguſtalis excellentiæ culmen proficere credimus, & (quod cunctis pretioſius eſt dignitatibus) æternum retributionis præmium capeſſere non diffidimus.* *Sigonius lib.4. de reg. Ital.*

Det tibi, Deus (plenitudo gratiæ,ſapientiæ,& fons iuſtitiæ,ſæculorum Rex) regnum auguſtiſſimum & fœliciſsimum,Eccleſiam pacatiſsimam & florentiſsimam,clerum ſtudioſiſsimum & ſanctiſsimum, populum fideliſsimum & obſequentiſsimum,omniſq; tibi tàm diuinæ, quàm humanæ beatitudinis cumulum ampliſsimum impartiatur.

Maieſtatis, amplitudinis, & gloriæ tuæ
ſtudioſiſsimus THO. CROMPTON.

TA

- *In* πολιτεία *Ecclesiastica Angliæ, generaliter consideranda veniunt*
  - Personæ *& earum adiacentia*
    - *Habentes* administrationē *vel*
      - Supremam *magisq́ absolutam, qui dicitur* primatus *Regius considerandus*
        - Generaliter, *quâ authoritate (tanquam supremus secundùm Deum guberna*
        - Particulariter, *constatq́ in ijs,*
          - *Quæ Statuto primùm* conceduntur, *vt recipere*
            - Primitias *siue*
            - Decimas *omn*
          - *Quæ Statuto* restituuntur, *tanquàm Coronæ Regiæ de iure debita, eaq́ vel*
            - *A Principe* vsitata *in suis dominijs : vt*
              - *Ius pa pen*
              - *Redit*
              - *Facul*
              - *Nomi*
              - *Electo*
              - *Iusiur*
              - *Perso*
              - *Eccles*
            - Non vsitata, *nisi tum demũ, postquam Papalis vsurpata authoritas ab Anglici Imperij finib⁹ prorsùs exterminata fuerat : eaq́ vel concernunt*
              - Canones *siue* Leges Ecclesiasticas, *vel*
                - Appellationes *ad instantiam a*
                - Ferendas, *eò quòd*
                - *Prin*
                - *Syno*
                - *Nec*
                - *Nihi*
                - Administrandas *& exequendas ; eò quòd Princeps potest*
                - Relaxandas *vel*
                - *In per*
                - *In ten*
                - *In pr*
                - *Quùm nis in*
              - Beneficia *Ecclesiastica & diœceses; eò quòd potest Princeps*
      - Minùs amplam : *de qua vide Tab.* 2. ☙
    - Nullam *habentes in Ecclesia administrationem, super quibus administratio exercetur ; vt priuati quiq́.*
  - Possessiones : *de quibus vide Tab.* 15. ☙
  - Constitutiones *circa vtrasq́ : de quibus vide Tab.* 16. ☙

A B: I.

...eum gubernator) potest in causis Ecclesiasticis Princeps statuere, quicquid Verbo diuino, statutis & consuetudinibus regni sui non repugnauerit.

Primitias *siue* Annatas *post quamlibet vacationem.*

Decimas *omnium Ecclesiasticorum Beneficiorum quotannis.*

...ijs: vt
- *Ius patronatus supremum (vocatum* **Patronage paramont**) *ita, vt ex lapsu temporis Beneficiorum collatio ad, & non vltra Principem vnquam deuoluatur.*
- *Reditus vacantium Episcopatuum percipere ad vsum proprium.*
- *Facultatem Episcopi eligendi concedere.*
- *Nominare Capitulo idoneum ad Episcopatum, quem eligant.*
- *Electo Regium assensum adhibere.*
- *Iusiurandum homagij ab Episcopo recipere.*
- *Personas quaslibet Ecclesiasticas ob maleficia contra pacẽ regni & dignitatem regiã perpetrata, coram Iudice ciuili sistere, & condemnare.*
- *Ecclesiasticis Iudicibus mandare, vt supersedeant ciuilis fori negotia coram se agitare.*

...ad instantiam alicuius partis interpositas eò quòd
- *Vltima appellatio fit ad Principem, & non extra regnum.*
- *Dat Iudices delegatos per Cancellarium Angliæ sub magno Sigillo qui de causâ statuant.*

...rendas, ...quòd
- *Princeps nouas leges condere potest circa cæremonias & ritus, cũ consilio ea in parte, vel*
  - Commissariorum *suorũ in causis Ecclesiasticis.*
  - Metropolitani.
- *Synodus prouincialis vel nationalis conuocari non debet absq; Principis rescripto.*
- *Nec tractari, nec determinari aliquid potest in Synodo, nisi consentiente & assentiente Principe.*
- *Nihil habet vim Legis, priusquàm Regius assensus fuerit adhibitus his, quæ Synodus decernenda censuerit.*

...lministrandas exequendas; quòd Princeps potest
- Visitare *statum Ecclesiasticum, & eorum personas.*
- Reformare, *in ordinem redigere, & animaduertere in eos: nec non in cuiusuis generis*
  - *Hæreses,*
  - *Schismata,*
  - *Errores,*
  - *Abusus,*
  - *Maleficia,*
  - *Contemptus,*
  - *Enormitates,*
  - *Quorumcunq;.*
- Assignare, *nominare, & autoritatẽ dare, quandocunq; et quamdiu ipsi placuerit huiusmodi indigenis subditis, quos idoneos censuerit ad*
  - *Exercendum, vtendum, & exequendũ*
    - Iurisdictiones
    - Priuilegia
    - Præeminentias
    - *Quaslibet, concernentes iurisdictionem Ecclesiasticam.*
  - *Visitandum.*
  - *Reformandum, corrigendum, et emendandum quoscunq;*
    - *Excessus*
    - *&*
    - *Defectus*
    - *Qui quauis*
      - *Potestate*
      - *Authoritate*
      - *Iurisdictione*
      - *Ecclesiasticâ poterunt*
        - *Reformari.*
        - *In ordinem redigi.*
        - *Corrigi.*
        - *Emendari.*
        - *Reprimi.*

...laxan...s vel
- *In perpetuum, cum prorsus abrogantur à Principe.*
- *In tempus præteritum tantùm; vt cùm Princeps abolitionem criminis vel violati Canonis alicui concedit.*
- *In præteritum & futurum etiam; vt cùm & aboletur infamia, & violator in integrum restituitur.*
- *Quùm Gratia fit Canonis in futurum tempus*
  - *Certæ alicui personæ,*
  - *Ex speciali occasione,*
  - *Causâ cognitâ,*
  - *Quam* Dispensationem *vocant, quæ plærumq; fit, quùm*
    - *Sub magno Sigillo Angliæ confirmantur Facultates huiusmodi concessæ per Archiepiscopum Cantuariensem, cui hoc munus ex Statuto incumbit.*
    - *Vel (si Archiepiscopus absq; iusta causa renuat) cùm Cancellarius Angliæ eas concedit, iuxta Statutum ea de re editum.*

...iastica & diœ... potest Princeps
- *Mandare Archiepiscopo, vt confirmet Electionem, nec non (cum duobus alijs Episcopis) vt consecret electum in Episcopatum.*
- *Vnire siue consolidare, vel separare anteà vnita*
  - *Beneficia minora.*
  - *Episcopatus.*
- *Fiduciario titulo (quam* Commendam *vocant) concedere vacantem*
  - *Episcopatum.*
  - *Beneficium.*
- *Episcopos ab vno in alium Episcopatum transferre.*
- *E duobus nominatis vnum in Suffraganeum Episcopum eligere.*
- *Fines & terminos cuiuslibet Diœceseos*
  - *Extendere.*
  - *Contrahere.*

TA

- *Reali* compositione.
- Priuilegio.
- Lege minimè introductam, *sed vel*
  - Præscriptione *temporis: vt*
    - Exemptarum *iurisdictionum Iudices nom*
    - Archidiaconi, *Quorum*
      - Officium *Lege*
      - Iurisdictio, *pro*
- Lege constitutam, *vt Ordinariorum Iudicum. Hi autem sub Principe eam exercent vel*
  - *Nomine* alieno, *vt Episcoporum* Surrogati: *viz.*
    - Vicarius generalis *ad*
    - Officialis principalis *d*
    - Commissarius
      - *Ad*
      - *Intr*
  - *Nomine* proprio, *vt* Episcopi, *sic dicti, vel*
    - *Cum additione: vt* Archiepiscopi *quorum in Anglia duo,*
      - Cantuariensis
      - Eboracensis

      } *Considerantur respectu vel*
      - *Totius Pro uinciæ, idq secundùm locũ, quem tenent*
      - *Peculiariu*
    - *Episcopi simpliciter: de quibus vide Tab. 5.* ☞
- Iudicialem, *camq; vel*
  - Minùs amplam *habentes administrationem, eamq; vel*
  - Minimè *iudicialem: de qua vide Tab. 11.* ☞

A B. II.

n Iudices nonnulli.

Officium *Lege conſtitutum eſt: vt* { Inquirant *de* { *Eccleſiarum* { *Sartis tectis* / *Supellectile, &c.* } / *Exceſsibus Eccleſiaſticis reformandis.* } / Referant *ad Ordinarium grauiora quæq;.* / Inducant *in Beneficia.* }

uriſdictio, *prout præſcripſerint. Exercetur autem vel per* { *Seipſos.* / *Officialem.* }

us generalis *ad vniuerſitatem cauſarum iuriſdictionis* voluntariæ.

lis principalis *ad vniuerſitatem cauſarum* contentioſæ *iuriſdictionis.*

niſſarius { *Ad certas cauſas.* / *Intra aliquam partem diœceſeos.* }

De iure communi municipali { *In rebus Eccleſiaſticis in quib. habent* Prærogatiuam: *vt,* { Approbent *&* *inſinuent* teſtamenta / Concedant adminiſtrationes *bonorum (ab inteſtato ſuccedentibus) quorũlibet* } *Habentium mortis tempore* bona notabilia *in diuerſis diœceſibus aut iuriſdictionibus ſuæ Prouinciæ.* / *In ciuilibus rebus: vt* { Titulum *habere* Clementiæ, *quam Anglicè* Grace *vocamus.* / Præcedentiam *habere ſupra omnes Duces regni.* } }

Virig; communem { *Conceſsione Principum: vt Immunitates, Libertates, &c. in Latifundijs propryis.*

Alterutri peculiarem, viz. { *In* ciuili *ſtatu* { *Eboracenſi; vt habere præcedentiam ſupra omnes Officiarios regni, præter Dominum Cancellarium.* / *Cantuarienſi* { *De iure communi municipali, vt* { Præcedentia *vti præ omnibus magnis regni Officiaryis: vnde dicitur* Primus Par regni. / Inaugurari *Regem in coronatione.* / Redditus fundorum, *qui iure Hominij de ſe tenentur,* recipere; *dum hæres minor eſt* 21 *annis: etiamſi alios fundos* in capite *de Coronâ teneat hæres.* / *Propryis canibus* Venari *in quouis viuario ferarum intra ſuam prouinciam.* } / *Per Statutum: vt* gratiam facere *Canonum, aliarumq; legum Eccleſiaſticarum per omnia imperij Anglici dominia, quas* Facultates *vocant: de quibus vide Tab. 4.* ☞ } } / *In* eccleſiaſtico: *de quo vide Tab. 3.* ☞ }

Totius Prouincia, idq; ſecundum locũ, quem tenent { *Peculiarium ſuarum Diœceſeων, prorſus vt alij Episcopi.*

☞

TAB

- Archiepiſcopi *conſiderantur iuxta locum, quem tenent in ſtatu* Eccleſiaſtico,
  - Peculiarem *Cantuarienſi: vt*
    - *Quilibet Epiſcopus ſuæ prouinciæ ab ipſo confirmatus exhibeat*
    - *Quatenus totius Angliæ Primas*, Literas tuitorias *concedere*
  - *Vtriq; Archiepiſcopo* communem
    - In ordinatione *ipſa, vt*
      - *Si non fuerint antè Epiſcopi*, con
      - *Si fuerint*; *eorum electio* confir
    - Poſt ordinationem, *vel quatenùs ſunt*
      - *Metropolitani in*
      - *Archi-epiſcopi in*
      - *Primates ſiue min*

A B. III.

atus exhibeat vnum Capellanum, *donec ſufficiens aliquod Beneficium ei proſpexerit.*

rias *concedere poſsit, quibus abſq; moleſtia intereà exhibenda ei, qui Appellauerit, Appellationem ſuam proſequi liceat, &c.*

è Epiſcopi, conſecrentur *à quatuor Epiſcopis.*

electio confirmetur *à quatuor Epiſcopis.*

etropolitani in
- Confirmandis *Epiſcoporum ſuæ prouinciæ* electionibus.
- Conſecrandis *huiuſmodi* Epiſcopis *vnà cum duobus alijs Epiſcopis.*
- Conuocandis *prouincialibus* Synodis *iuxta reſcriptum regium.*
- Moderandis Synodis, *& vltimo ſuffragio ferendo.*

chi-epiſcopi in
- Recipiendis Appellationibus, *& reſcribendo ad Appellationes interpoſitas ab Epiſcopis ſuis Suffraganeis.*
- Viſitandâ *(ſecundùm leges ac conſuetudines)* totâ Prouinciâ.

imates ſiue minores Patriarchæ
- *De iure antiquo*; *vt* Appellationes *admittere ab* inferioribus Iudicibus, *etiàm omiſſo medio.*
- *Ex conſuetudine præſcriptâ: vt vacante quauis ſuæ prouinciæ ſede Epiſcopali*, cuſtodiam *Eccleſiaſticæ iuriſdictionis habere.*

TAB

- ☞ Facultates *considerantur vel*
  - Generaliter; *unde poterit Archiepiscopus* dispensare *in omnibus causis verbo Dei non repugnantib*
  - Particulariter, *quæ sæpiusculè conceduntur, habita prius causæ summaria cognitione, vt*
    - Designare Notarios *publicos.*
    - Vesci carnibus *diebus quibusdam vetitis, ob politi*
    - Matrimonium celebrare, *licet trinundina denum*
    - *In causis* Beneficialibus, *vt*
      - *Ad abolendam* irregu
      - *Ad abolendum simili*
      - *Beneficium vacans fid*
      - Filius in Beneficio pr
      - *Vt ad aliquod tempus*
      - *Vt* Laicus *literis ope*
      - *Vt sacris initiatus &*

A B. IIII.

n repugnantibus, modò vel { *Solitæ fuerint in Curia Romana obtineri.* / *(Si non sint solite obtineri) Princeps ipse, vel qui sunt à secretioribus consilijs, permiserint.*

etitis, ob politicis solùm rationes { *Valetudinarijs.* / *Puerperis.* / *Senio confectis.* / *Aegrotis, &c.*

undina denunciatio (quas Bannas *vocant*) non præcesserit.

olendam irregularitatem *absq; dolo malo contractam.*

olendum similiter quandoq; Simoniacum *ambitum.*

ium vacans fiduciario titulo (*quam* Commendam *vocant*) concedere { *Ad tempus.* / *Durante vita.*

n Beneficio ptti *immediatè possit succedere.*

liquod tempus ob grauiorem aliquam causam) *Beneficiatus* residere non teneatur, *sed per alium idoneum deseruire.*

cus *literis operam nauans* Præbendam *possit retinere, nec ad Ministerium tamen ineundum adigatur.*

is initiatus & liâs iuxta leges & statuta regni idoneus, duo ecclesiastica beneficia possit retinere { Curata *quidem intra certam distantiam.* / Non curata, *absq; ratione distantiæ*

TA

- ☞ Episcopi *simpliciter*; *quorum in Anglia* 24. *Quorum considerandus* status
  - *In* republica, *quòd*
    - Titulum *habent Dominorum ratione Baroniæ Episcopatui annæ*
    - Præcedentiam *præ alijs Baronibus in*
      - *Conuentu trium Ordin*
      - *Cæterisq; congressibus*
  - *In* ecclesia, *ratione*
    - Vocationis *externæ ad Episcopatum; in qua quædam respiciunt*
      - *Principem, idq́;*
        - *Ante Elec*
        - *Post Eleo*
      - *Episcopos alios*
        - *Archiepiscu*
        - *Ipsum duũ, a*
    - Functionis *in reb. spectantibus ad*
      - Ordinem *Episcopalem, vt*
        - Ordinare
          - *Lecto*
          - *Mis*
        - *Ecclesias, & ca*
        - *Pueros* confir
      - Iurisdictionem, *eaǵ; est vel*
        - Delegata *ei nonnunqàm*
        - Ordinaria, *lege tributa in diœcesi propria: estq́; vel Iurisdictionis*
          - *Exercend*
          - *nerus, v*
          - censuræ c
          - clesiatica
          - *Iurisdict*

TAB. V.

piscopatui anne.

u trium Ordin.

congressibus.

- *Ante Electionem*
  - *Nominare.*
  - *Facultatem eligendi concedere.*
- *Post Electionem*
  - *Regium assensum adhibere.*
  - *Mandare*
    - *Archiepiscopo, vt confirmet.*
    - *Ipsi, duobusq; alijs vt consecrent.*
  - *Homagij iusiurandum ab Episcopo nouo exigere.*
  - *Possessiones Episcopatus restituere.*

- *Archiepiscopum, qui confirmet Electionem.*
- *Ipsum duq; alios, qui consecrent ad præscriptum Libri Ordinationum.*

Ordinare { *Iaconos* / *Ministros* } *ad præscriptum Libri Ordinationum.*

Ecclesias, & ea sepulturæ dedicare.

Pueros confirmare.

ei nonnunquàm à Principe, non quatenùs Episcopus, sed ciuis & subditus; vt si
- *Constituatur* Eirenarcha.
- *Sit à secretiori* consilio *Principis.*
- Legatus *mittatur ad externum aliquem Principem*, vel *Quoduis aliud honestum ciuile munus demandatum habeat.*

lege iæ- a:

- *Exerendæ nerus, vt* censuræ ecclesiasticæ.
  - *Quæ & Laicis & Ecclesiasticis possunt infligi, vt*
    - Interdictio *diuinorum.*
    - Monitio.
    - Suspensio *vel ab*
      - *Ingressu ecclesiæ.*
      - *Perceptione Sacramentorum.*
    - Excommunicatio.
    - Anathematismus *contra hæreticum pertinacem.*
  - *Peculiares in Ecclesiasticos, vt*
    - Sequestratio *fructuum ecclesiæ.*
    - Suspensio *ab*
      - *Officio.*
      - *Officio & Beneficio.*
    - Depriuatio.
    - Depositio, *eaq; vel*
      - Verbalis *per Sententiam.*
      - Realis, *quæ degradatio dicitur*
- *Iurisdictio ipsa: de qua vide Tab. 6.*

Quarum
- *Vna; viz.* Excommunicatio *infligitur pro* contumacia *sola, vel non*
  - Comparendo *in Iudicio.*
  - Parendo *mandatis Ecclesiasticis.*
- *Reliquæ tàm pro*
  - *Contumacia, quàm pro Actualibus delictis.*

TA

- Iurisdictio *Episcoporum est vel*
  - Voluntaria, *eaq; vel stabilitur*
    - *Statuto, vt*
      - Facultatem *ad tempus aliquod concedere* vescendi
      - *Vt quis approbatus possit*
        - *Exercere*
          - Medicinam
          - Chirurgiam
        - Erudire *pueros*
      - Vnire *&* *consolidare* ecclesias *minutiores, iuxta st*
      - Assistere ciuilibus Iudicibus *in exequendis aliqu*
      - Decimas & Subsidia *Principi ab Ecclesiasticis debi*
    - *Iure municipali, vt*
      - *Ad rescriptum regium* certiores facere
      - *Item certificare de*
        - *Legitimis*
        - *Illegitimis*

        Nati
      - *Regium rescriptum requirere de* hæretic
      - *Item requirere rescriptum regium pro* ca
    - *Iure municipali, & confirmatur Ecclesiastico, vt*
      - *Defunctorum*
      - *Ab intestato d*
      - Bona caduca
      - Rationes adm
    - *Iure ecclesiastico, ac confirmatur municipali; vt*
      - Conferre *bene*
      - *Institutos* indu
      - *Beneficiorum* v
      - *Congruam* por
      - Literas dimiss
      - *Quolibet trien*
  - Contentiosa; *de qua vide Tab.* 8.

A B. VI.

edere veſcendi carnibus *diebus alioqui vetitis.*

{Medicinam / Chirurgiam} *In illa Diœceſi.*

oueros

utiores, iuxta ſtatutum ea in parte editum.

equendis aliquot ſtatutis cauſas eccleſiaſticas concernentibus.

ccleſiaſticis debita cogere, *idq; vel* {*Pignoribus captis.* / *Per cenſuras eccleſiaſticas.*

ertiores facere *ciuiles Iudices de* {*Legitimis* / *Illegitimis*} *Nuptijs.*

timis / *itimis* } *Natalibus.*

irere de hæretico *pertinaci (antea condemnato)* comburendo.

n regium pro carceri mandando *corpore illius, qui vltra* 40. *dies obſtinato animo* excommunicatus *perſiſtit.*

Defunctorum teſtamenta probari *& inſinuari facere.*

Ab inteſtato decedentium bona *proximo agnato vel cognato* adminiſtranda *concedere.*

Bona caduca *(quùm nullus hæreditatem adire velit) tutò* cuſtodienda *& colligenda mandare.*

Rationes adminiſtrationis *huiuſmodi reddi facere, eaſq; vel approbare vel reÿcere, prout ius poſtulauerit.*

Conferre *beneficia*; *vel* inſtituere *in beneficia ad præſentationem aliorum.*

Inſtitutos inducendos *mandare.*

Beneficiorum vacantium *fructus ſub tuto* Sequeſtro *ad vſum proximi Succeſſoris colligendos & cuſtodiendos mandare.*

Congruam portionem Vicario *aſſignare.*

Literas dimiſſorias *vel teſtimoniales concedere.*

Quolibet triennio Diœceſin viſitare. *De quo vide Tab. 7.* ☞

TAB.

- ☞ *Pars præcipua* voluntarię iurisdictionis *est*, Quolibet triennio Visitare & inquirere *per*
  - Oeconomos
  - Testes Synodales
  - *de*
    - *Excessibus*
    - *Defectibus*
    - *vel*
      - *Ipsius Ministri, quatenùs*
        - *Minister; vel respectu*
          - *Publicæ suæ funct*
          - *Priuatæ vitæ, qu*
        - *aut*
        - *Quilibet alius.*
      - *Oeconomorum ipsorum, idq́; secundùm ipsorum munus vel*
        - *In Eccle*
        - *Extrà.*
      - *Reliquorũ Parochianorum, vel quatenùs*
        - *Peculiarem aliquam functionem habentes, vt*
          - *Me*
          - *Chi*
          - *Lu*
          - *Obs*
          - *Hos*
        - *Erga alios quoslibet Christianos delinquentes in causis vel contra*
          - Pietatem, *qualis est*
            - Blasphe
            - Idolatria
            - Superfit
            - Sortilegi
            - Periurium
            - Hæreis.
            - Error *con*
            - Schisma.
            - Conuenti
            - Absentia
            - Abstinent
          - Iustitiam, *qualis est*
            - *Circa usu*
            - Vsura *vltr*
            - Simoniac
            - Temeraria
            - Subornatio
            - Falsum *cir*
            - Contemp
            - Detentio
            - *Administra*
            - Dilatatio
          - Sobrietatem, *qualis est*
            - Incon
            - Spur
            - Sollic
            - Ebrie
            - Matri

A B. VII.

licæ ſuæ functionis, idq; vel { *Committendo, quod non oportuit.* / *Omittendo, quod debuit.*

uatæ vitæ, quia plurima tolerantur in Laicis, quæ Miniſtros dedecent.

vel { *In Eccleſia ſiue Templo.* / *Extrà.*

entes, vt { *Medicos, Chirurgos, Ludi-magiſtros, Obſtetrices,* } *Idq; ſi vel* { *Exerceant non probati.* / *Admiſceant aliquod* { *Sortilegium.* / *Superſtitioſum.* }

Hoſpitalium (non ex fundatione regia) cuſtodes, vbi ex ipſorum fundatione vel { *Ipſe Epiſcopus* / *Nullus alius* } *Viſitator ſtatuitur.*

Blaſphemia *in* { *Ipſum Deum* { *Contumelioſi.* / *Iurantis per* { *Nomen Dei temerè, veluti non in* { *Iudicio.* / *Iuſticia.* / *Veritate.* } } / *Alia, quàm per nomen ipſius, idq; vel per* { *Creaturas.* / *Idola.* / *Fictitia quæuis.* } } / *Sacram Scripturam, idq; vel* { *Autoritatem eius imminuendo.* / *Prophanè eam vſurpando.* }

Idolatria.

Superſtitio.

Sortilegium, *modò huiuſmodi ſit, quod legibus ciuilibus regni vel* { *Non omnino coerceatur.* / *Ipſarum Legum diſpoſitione Eccleſiaſticis etiam cenſuris ſubÿcitur.* }

is eſt { Periurium *ſiue Læſio fidei* { *Coram Eccleſiaſtico Iudice* / *Priuato alicui in cauſis Eccleſiaſticis voluntariè* } *præſtitæ.*

Hæreſis.

Error *contra articulos religionis editos in nationali Synodo habitum Anno* 1562. *& Regia autoritate confirmatos.*

Schiſma.

Conuenticula *illicita.*

Abſentia à diuinis *in propria parochia diebus* { *Dominicis* / *Feſtis* } *vbi legitimum non ſubeſt impedimentum.*

Abſtinentia *illegitima à* S. Cœnæ *perceptione, quæ ter quotannis ad minimum percipienda præcipitur.*

Circa cauſam aliquam Eccleſiaſticam { Calumnia. / Contumelia. / Conuicium. }

Vſura *vltra ratam* 10. *in centenis per annum.*

Simoniacus *ambitus vel in conſequendo ſacro* { *Ordine ſiue gradu.* / *Beneficio.* }

Temeraria adminiſtratio *bonorum defuncti.*

Subornatio *periurij in cauſis Eccleſiaſticis.*

lis eſt { Falſum *circa aliquem actum Eccleſiaſticum commiſſum.*

Contemptus *erga Miniſtrum.*

Detentio { Legatorum *ad vſum* { *Pauperum* / *Quemlibet alium pium* } *deſtinatorum.* / Bonorum *ad publicos vſus Eccleſiæ.* }

Adminiſtrationis rationes non referre.

Dilapidatio *Eccleſiaſticorum* { *Bonorum.* / *Aedificiorū.* }

qualis eſt { Incontinentia *quæuis. Eaque eſt vel* { Inceſtus *cum* { *Conſanguinea intra* 4. *gradum excluſiuè* / *Affini* } *iuxta iuris ciuilis* **computationem.**

Adulterium *tàm ſecundùm* { *Ius Ciuile, cùm aliena vxor violatur.* / *quàm Canonicum, vbi maritus etiam cum ſoluta mœchatur.* }

Stuprum, *cùm vidua corrumpitur.*

Fornicatio, *cùm ſolutus ſolutam violat.*

Spurci *ſermones.*

Sollicitatio *alienæ pudicitiæ.*

Ebrietas.

Matrimonium clandeſtinum *vel ratione* { Conſenſus { *Parentum* / *Tutorum* } *non adhibiti.*

Loci *priuati.*

Teſtium *vltra duos non adhibitorum.*

Trinundinę *denunciationis, ſiue Bannorum editionis non adhibitæ per tres dies vtiles; viz.* { *Dominicales.* / *vel* / *Feſtos alios.* }

TA

- Contentiosa *Iurisdictio, in qua considerantur vel*
  - *Personæ in Iudicio versantes*
    - Iudex, *isq; vel*
      - *Ordinarius ipse.*
      - *Surrogatus ipsius.*
    - Partes { *Actor* / *Reus* } *Hiq; litigant vel per*
      - *Seipsos.*
      - *Aliorum*
        - *Consilium; vt Aduocatu*
        - *Operam; vt Procurator*
  - *Res siue causæ*
    - *Publici; vel*
      - *Interesse, vt pro contributione ad*
        - *Reparationes in*
          - *Ecclesiæ fabricam*
          - *Cœmeterij maceriam*
        - *Acquisitionem alicuius rei, quæ desideratur in Ec*
      - *Vindictæ, pro* { *Delicto* / *vel* / *Contumelia* } *Ecclesiasticis puniendis.*
    - *Priuati interesse: versanturq; in causis vel*
      - Matrimonij, *vel*
        - *Per actionem*
          - *Directam, vt est matrimonij* conciliandi, *velu*
          - *Contrariam, veluti quandò intendimus* actione
        - Supportandi, *veluti quandò post nuptias agitur pro pecunia in*
        - Dissoluendi, *ob*
          - Præcontractum *alterutrius cum alio matrimo*
          - Frigiditatem *perpetuam & incurabilem.*
          - Consanguinitatem *vel* Affinitatem *contract*
        - Separandi, *ob*
          - Adulterium, *cum quis violat thorum*
            - *Alienu*
            - *Suum.*
          - *Nimiam* sæuitiam: *Et his duobus casibus fit*
            - *A*
            - *N*
      - Successionis *in bona*
        - *Defuncti* testamento *condito*
          - *Vniuersalis, veluti quandò ag*
          - *Particularis, veluti cùm agitu*
        - *Ab* intestato *demortui, idq; vel*
          - *Propriè, cùm nullum condit*
          - *Per viam intestati, cùm nu executionis testamenti in*
      - *Ecclesiasticorum* iurium, *qualia sunt*
        - Decimæ
          - *Prædiales.*
          - *Personales.*
          - *Mixtæ.*
        - Oblationes *debitæ pro consuetudine vel*
        - Mortuaria.
        - *Impensæ ob* dilapidationes *ædificiorum eccle*
        - Pensiones, *indemnitatis*
        - Procurationes *visitationis* } *ratione plærum*
        - Synodalia.
        - Salaria *quædam debita ex causis*
          - *Iudicialibu*
          - *Extraiudi*
        - *Causæ beneficiales idq; vel beneficij*
          - *Acquirendi, veluti cùm*
          - *Retinendi contra*
            - *Ordi*
            - *Aliu*
          - *Recuperandi contra*
            - *Or*
            - *Al*

Iudicia ipsa: de quibus vide Tab. 9. ☞

T A B. VIII.

vt Aduocatorum.
t Procuratorum.

n / *eriam* } *insumendas.*
eſideratur in Eccleſia.

nciliandi, *veluti quandò agitur, vt* { *Iuxta contractum celebretur & conſummetur matrimonium.* / *Poſt celebrationem præſtentur obſequia mutua coniugalia.*
dimus actionem iactitationis *matrimonij contra eum, qui falsò iactitat contractum matrimonialem interceſsiſſe, in præiudicium noſtrum.*
pro pecunia in dotem cum ſponſa promiſſa. 22. lib. Aſsiſar. Num. 70.
m alio matrimonialem.
urabilem.
tatem *contractam vel per concubitum* { *Licitum.* / *Illicitum.*
orum { *Alienum.* / *Suum.*
s caſibus fit { *A* thoro & menſa } *ſeparatio.* / *Non à* vinculo }
eluti quandò agitur ad { *Probandum* / *Improbandum* } *Teſtamentum exhibitum.*
veluti cùm agitur ad Legatum aliquod conſequendum.

n nullum conditur teſtamentum / *teſtati, cùm nullus eſt, qui onus* / *s teſtamenti in ſe ſuſcipere velit:* } *Agitur q̃, vel* { *Ad conſequendam adminiſtrationem vel* { *Simpliciter.* / *Cum voluntate vltima annexa, vt perimpleatur.* / *Cum tutela, & ad vſum Minoris.* } / *Contra temerarium adminiſtratorem, qui nulla munitus autoritate ſeſe defuncti bonis immiſcet.*

uetudine vel { *Qualibet anni quarta.* / *In baptiſmis.* / *Matrimoniorum benedictionibus.* / *In actione gratiarum à puerperio.* / *Sepulturis.* }

dificiorum eccleſiaſticorum per Prædeceſſorem factas.
ratione plarum q̃, præſtandæ.

uſis { *Iudicialibus vel* { Iudici. / Aduocato. / Procuratori. / Scribæ. } / *Extraiudicialibus, vt* { Curatis. / Ædituis. }

ndi, veluti cùm Præſentatum Ordinarius abſq̃, legitima cauſa reijcere videtur.
di contra { *Ordinarium,* / *Alium quemlibet* } *qui beneficio eiuſue poſſeſsione abſq̃, legitima cauſa nos ſpoliatos volunt.*
ndi contra { *Ordinarium, qui minus iuſtè ſpoliâſſe nos Beneficio, eiuſue fructibus videtur.* / *Alium quemlibet, qui intruſit vel ſpoliauit* { *Propria autoritate.* / *Colorata Ordinarij admiſsione.* }

TA

- Iudicia *ipsa; in quibus considerantur*
  - In ius vocatio, *vel*
    - Monitione *facta præsenti in iudicio per Iudicem.*
    - Citatione, *eaq; vel*
      - *Personaliter,*
      - *Vijs & modis facta, idq; vel*
        - *Denunciatio publi*
        - *Affixione ad cum s*
  - Litis contestatio, *quæ fit vel*
    - *Generaliter & minus propriè, licet magis vsitatè; ci narrat*
    - *Particulariter & propriè, quandò tandem certum a id, in*
  - Causæ cognitio, *quæ emergit partim ex*
    - *Probatione per*
      - *Testes.*
      - *Instrumenta*
        - *Authen* — *Origi*, *Trans*
        - *Priuata.*
      - *Indicia, hæcq; sunt v* — *Leuia.*, *Probab*, *Violenta*
    - *Exceptione contra Testium*
      - *Person* — *De qua;*
      - *Dicta*
    - *Horum reiectione per alios vel maiori* — *Numeri.*, *idei.*
    - *Aduocatorum disceptatione de totâ ca*
  - Sententia
    - Interlocutoria, *quarum alia*
      - *In meris terminis interlocutoriæ rem*
      - *Habet vim definitiuæ.*
    - Definitiua *vel*
      - *Absolutoria.*
      - *Condemnatoria.*
      - *Partim Absolutoria, partim Condemnatoria.*
  - Quæ post Sententiam; *Suntq; vel*
    - *Eiusdem* executio
      - *De reipsa principali de a controuer*
      - *De expensis.*
    - *Ab eadem* appellatio *ad Superiorem; fit vel* — *P*, *M*

TAB. IX.

unciatio publicè in Eccleſia Parochiali.

xione ad cum ſolitæ habitationis.

atè; ci narrata prout narrantur, negantur eſſe vera; ideoq; petita prout petuntur, fieri non debere aſſeritur.

rtum ad id, in quo ſtatus totius cauſæ vertitur, ab vno affirmatur, ab altero negatur. Vndè naſcitur ſtatus controuerſiæ vel { *Facti.* / *Iuris.*

uthen { *Originalia.* / *Tranſumpta.*

riuata.

Leuia.

unt v Probabilia.

Violenta.

erſona

De qua; vide Tab. 10. &

icta

Numeri.

aiorū

idei.

tâ cau

rem .

lì de a controuertebatur.

n; & fit vel { *Propriè, & dicitur ſimpliciter* Appellatio. / *Minus propriè, & fit vel* { *Per viam* Querelæ *extraordinariæ ad Principem.* / *Per* reuiſionem *totius cauſæ, vel per* { *Ipſum Principem.* / *Eius delegatos.*

- Omninò, idq; vel ob
  - Defectum aliquem
    - Aetatis; vt Impuberes.
    - Consilij; vt Furiosi, Stulti.
    - Sensus; vt in quibusdam causis
      - Cæci
      - Surdi.
      - Muti.
    - Status siue Conditionis, veluti
      - Serui, quos Villaines in grosse vocamus.
      - Statu liberi, qui de statu suo litigant.
      - Ascriptitij siue glebæ adstricti, quos Anglicè vocamus Villaines appendant to a Mannor.
  - Infamiam
    - Facti; veluti si fuerint
      - Bestiarij, siue Arenarij.
      - Histriones, siue Mimi publici.
      - Meretrices.
      - Lenones.
      - Publici iudicij rei.
    - Iuris; vt publico iudicio damnati ob crimen, vnde infamia sequitur; vt
      - Hæresis.
      - Periurium.
      - Falsum.
      - Famosum carmen &c.
- Aliqua ex parte, vt
  - Cõtra certos, vt
    - Quicunq; ex lege excusantur, nè inuiti dicant ratione affectionis præsumptæ, quales sunt
      - Cognati.
      - Affines.
      - Patroni.
      - Liberti.
      - Mediatores.
    - Capitalis inimicus contra nos.
    - Qui capitali iudicio in nos antè testimonium dixit.
    - Iudæi
      - Contra Christianos.
    - Hæretici
  - In certis causis
    - In re sua
      - Simpliciter, & non tantùm.
      - In consequentiam.
    - In causis, quas egerunt, vt
      - Aduocati.
      - Procuratores.
      - Executores siue Sollicitatores.
    - In causis coram seipsis ventilatis, in quibus fuerunt
      - Iudices
      - Assessores
      - Arbitri; qui ne arbitrio quidem finito coguntur inuiti.

      } Modò eorũ officium adhuc duret.
- Prohibentur admitti vel
  - Pro certis personis, vt pro
    - Socijs.
    - Domesticis, quales sunt
      - Vxor.
      - Liberi.
      - Fratres, & ex his discendentes.
      - Liberti.
      - Serui.
      - Mercenarij.
- Personas; Quia vel
  - Inhonestam vitam.
  - Consanguinitatem.
  - Affinitatem.
  - Amicitiam non vulgarem.

TAB.

Exceptio *contra testium*

Admissi eliduntur, *siue non nihil refutantur*; *veluti propter*
- *Inhonestam vitam.*
- *Consanguinitatem.*
- *Affinitatem.*
- *Amicitiam non vulgarem.*
- *Inimicitiam etiam non capitalem.*
- *Commodum consequendum* } *Sibi ipsis.*
- *Incommodum vitandum* }
- *Paupertatem.*
- *Vilitatem.*
- *Quod Iudici prorsus ignoti, etiam post examinationem.*

Dicta *siue testimonia, veluti si quod testimonium sit*
- *Iniuratum.*
- *Receptum, dum test is excommunicatus esset.*
- *Receptum non vocato aduersario.*
- *De Actu, cui test is inuitus interfuit.*
- *Voluntarium sine Iudicis vocatione.*
- *Ab alio, quàm Iudice in causa criminali receptum.*
- *Ante Litis contestationem.*
- *Post publicationem testium.*
- *In eadem causa iterum datum.*
- *Non secretò receptum.*
- *Datum ex* { *Instructione.* / *Corruptione.* }
- *Probans negatiuam improbabilem, veluti non coarctatam* { *Loco.* / *Tempore.* }
- *Ratione & causa dicti carens.*
- *Credulitatis tantùm.*
- *Auditus alieni.*
- *Extra articulos, de quibus producitur.*
- *Sibi ipsi* { *Varians.* / *Vacillans.* / *Contradicens.* }
- *Contestium testimonijs repugnans de* { *Loco.* / *Tempore.* / *Persona.* / *Alijs circumstantijs.* }
- *Nimis verbosum.*
- *Nimis præmeditatum, cùm vnum idemq; ijsdem verbis diuersi proferunt.*
- *Obscurum & ambiguum.*
- *Falsum vel* { *Veritatem occultando.* / *Mendacium dicendo.* }
- *Singulare vel in* { *Loco aut tempore; modo sit de substantia actus. Aliòqui enim non nocet hæc singularitas, siue diuersitas.* / *Facto; modò non ad vnum finem huiusmodi diuersa pertineant. Hoc autem cernitur, vel cùm* { *Ex speciebus genus* / *Ex partibus totum* / *Ex effectus causa* } *probatur. Huiusmodi enim Singularitas non obest.*

TAB. X

- Minimè iudicialem *in Ecclesia administrationem habentes, sunt vel*
  - *Ecclesiastici* { Diaconus / Minister } *ijq́ functionem habent*
    - *Cum titulo ijq́ habent vel*
      - *Præter communem, peculiarem functionem*
        - *Per totam aliquam Diœcesim, vt Ep copi titulares qui olim* Chorepisc pi, *nunc Episcopi* Suffraganei *v cantur; veniuntq́ considerandi cundum locum quem tenent in*
        - *In parte aliqua Diœceseos, vt* Archip rurales *vocant) atque nun*
      - *Minimè peculiarem, ijq́ collocantur vel*
        - *In* Cathedrali *aliqua aut Collegiata Ecclesia, cuius sunt*
          - *Membra; q*
          - *Minimè me*
        - *In* Parochiali *Ecclesia; de quibus vi*
    - *Absq́ titulo perpetuo: vt* Curati.
  - *Laici: de quibus vide Tab.* 14.

æceſim, vt Epiſ-
lim Chorepiſco-
Suffraganei *vo-*
conſiderandi ſe-
em tenent in

- *Republica, proximum poſt Barones.*
- *Eccleſia, vtpote qui*
  - *Epiſcopi ſunt* { *Vocatione & Ordine; ſed Carent Iuriſdictione.*
  - *Coadiutores aliorum Epiſcoporum quorum vice nonnunquam* { *Ordinant* { *Diaconos.* / *Miniſtros.* } / *Dedicant Eccleſias.* / *Confirmant pueros ante informatos rudimentis Chriſtianiſmi* } *In Diœceſi ipſis attributa.*

eos, vt Archipresbyteri *(quos* Decanos
ant) atque nunc plerumq; adhibentur ad

- *Conuocandum clerum.*
- *Significandum eis non nihil ab Ordinario (vt fit) per Literas.*
- *Inducendum in Beneficia vice Archidiaconi remotiùs agentis.*

Membra; quorũ

- *Præcipuum;* Decanus.
- *In Eccleſijs antiquæ fundationis aliæ etiam Dignitates, vt* { Subdecanus / Cancellarius / Præcentor / Theſaurarius } *Eccleſiæ.*
- Canonici *ſiue* Præbendarij, *quorũ in antiquiorib. Eccleſijs alij ſunt*
  - Reſidentiarij *maiores, qui omnia cum Decano adminiſtrant & regunt in illa Eccleſia: habentq;* { *Sedile in Choro.* / *Ius ſuffragij in Capitulo.* }
  - *Non Reſidentiarij, habentq;* { *Sedile in Choro, ſed Non ſuffragium in Capitulo.* }

Minimè membra: Atq; inſeruiunt

- *Adminiſtrationi* { *Publicæ Leiturgiæ* / *Sacramentorum* } *vt* Subcanonici, *ſiue* Vicarij chorales.
- *Aſſiſtendo celebrantibus, vt* Lector { *Epiſtolæ.* / *Euangelij.* }

a; de quibus vide Tab. 12.

TAB.

- *Ecclesiastici in* Parochiali *Ecclesia*
  - Minister, *in quo considerantur*
    - *Externa* vocatio *vel ad*
      - Ordinem *siue gradum istũ, cernitur q̃s in*
        - *Rebus ordinationẽ præcedentibus; quales sunt*
          - *Publica per Episcopum facta* den
          - Literæ testimonia[illegible]s *ad Episcop*
        - Examinatio *Ordinandi vel*
          - *Ed*
          - *Pr*
        - *Ordinatione ipsa, constat q̃s in*
          - *Precibus pro Ordinan*
          - *Cohortationibus ad e*
          - *Manuum impositione.*
      - Beneficium, *siue locum Ministerij certum: id q̃s vel*
        - Rectoriam
        - Vicariam

        } *In quarum vtrã q̃s consider*
    - *Publica Ministri* functio: *de qua vide Tab.* 13.
  - Diaconus, *in quo considerantur similiter*
    - *Externa vocatio ad*
      - *Gradum siue Ordinem; id q̃s prorsus*
      - *Beneficium, prorsus vt in Ministro.*
    - *Functio*
      - *Prospicere pauperibus, vbi ea ratio initur.*
      - *Ministro assistere in Cœna celebranda.*
      - *Benedicere nupturis.*
      - *Sepulturæ defunctos mandare.*
      - *Baptizare & Concionari, si ad id vocetur.*

5

A B. XII.

oum facta denunciatio *diei Ordinationum in locis celebrioribus Diœceseos.*

s *ad Episcopum ordinantem à viris probatæ fidei & religionis, tàm de Ordinandi* { *Conuersatione, quàm Natalibus; veluti quòd non sit* { *Spurius. Seruus.*

nandi *vel* { *Educationis, vtrùm in* { *Schola triuiali. Academia.* ; *Progressus in literis humaniorib. & theologia. In quo considerantur* { *Profectus ipse, idq; vel per* { *Episcopum ipsum dispiciendus. Archidiaconum, vel aliquem eius vice assumptum.* ; *Gradus scholasticus initus.*

us pro Ordinando.

ationibus ad eum.

m impositione.

vtraq; consideranda veniunt { Nominatio, *siue* { *Cùm ius præsentandi est in alio, quàm nominante; vt quandoq; fit. Cùm ius & nominandi & præsentandi spectat ad eundem.* ; Examinatio { *Donorum suorum vel Conditionis ad huiusmodi Beneficium* { *Capacis vel Incapacis* } *per Episcopum.* ; Admissio *ad* { Titulum *ipsum, cùm* { *Episcopus instituit ad præsentationem alterius; dicitur* Institutio. *Episcopus ipse instituens habet Ius patronatus; dicitur* Collatio. ; Possessionem *per* Inductionem { *Ipsius Archidiaconi propria opera factam. Sui Surrogati.*

m; idq; prorsus vt in Ministro, nisi in quibusdam.

vt in Ministro.

ratio initur.

branda.

id vocetur.

TAB.

- *Publica Ministri* functio, *vel*
  - Concionando
    - *Facultate sibi ea in parte (post Episcopi approbationem) concessâ*
      - *Proprio gregi.*
      - *Foris ad*
        - *Populum.*
        - *Clerum.*
    - *Minimè impetratâ ad id Facultate; veluti si Magister Artium, aut gradus superioris p*
  - *In reliqua* diuinorum administratione *ad præscriptum*
    - Iniunctionum
      - *Regiarum.*
      - *Ordinarij, modò legibus non repugnent.*
    - Liturgiæ *publica autoritate editæ; & concernit vel*
      - *Episcopum; nimirum in ratione Confirmationis puero*
      - *Ecclesiam, vel in*
        - Ritibus *aliquot: vt genu-flexione*
        - Responsionibus *quibusdam.*
      - *Ministrum ipsum. Qua in parte cõsiderandæ veniunt*
        - *Ipsius* Libri *Substantia; vt illic es*
        - Directoria *quædam, quæ cõtinentur in*
          - Calendario *ad dirig dum Ministrum ve rebus spectantibus*
          - Rubricis *inseruient bus ad modum adm nistrationis vel*

A B. XIII.

o gregi.

d { *Populum.* / *Clerum.*

lus ſuperioris proprio gregi concionetur abſq; facultate.

mationis puerorum.

genu-flexione.

ibuſdam.

ntia; vt illic eſt videre.

dario ad dirigen-
Miniſtrum vel in-
us ſpectantibus

- *Miniſtrum ipſum, vel in* Lectione
  - Pſalmorum *aliquot quolibet die Menſis cuiuſq;.*
  - Reliquorum Bibliorum *partim ex* { Canonicis / Apocryphis } *Intra annum.*
- *Parochiam totam, de diebus* { *Carnis-priuialibus* / *Feſtis* } *obſeruandis.*

cis inſeruienti-
ad modum admi-
rationis vel

- *Quarundam Liturgiæ partium in rebus reſpicientibus vel*
  - *Omnes qui ſunt illius congregationis: vt in*
    - *Publicis precibus vel* { *Ordinarijs.* / *Peculiarib. alicui* { *Tempori.* / *Occaſioni.* }
    - *Lectionibus* homiliarum *ſacrarum.*
  - *Quoſdam, vt circa*
    - Matrimonij *celebrationem.*
    - *Gratiarum actionem à* puerperio.
    - *Infirmorum* viſitationem *& conſolationem.*
    - Sepulturas *Defunctorum.*
- Sacramentorum { Baptiſmi / Cœnæ ſacræ } *vel* { *Publicè in Eccleſia.* / *Priuatis in ædibus (vrgentibus de cauſis)* } *miniſtrandi.*

TA

- Laici *habentes nonnullam administrationem, eamq; vel in* Ecclesia
  - Cathedrali *sive* Collegiata, *ijq; sunt vel*
    - Externi, *qui versantur circa publicos ill*
    - Interni, *circa*
      - *Diuinum cultum occupa*
      - *Inferioribus ministerijs*
  - Parochiali
    - *Habentes solam ministerialem, magisq; seruilem administrationem, vt*
    - *Ampliori administratione præditi, vt*
      - Collectores *pro pauperibus iuxta Statutum.*
      - Synodales testes, *quos* Side-men *vocant : qui in Inq*
      - Oeconomi *sive Gardiani Ecclesiæ : quorum munus est pro eo anno*
        - *Foris seu extra Ecclesiam*
          - *Reda*
          - *Inor*
          - *Ordi*
        - *In Ecclesia*
          - *Tempore diuinorun*
          - *Extra tempus diui*

TAB. XIIII.

- *irca publicos illius Ecclesiæ*
  - Redditus; *vt Receptores, Balliui, Auditores ratiociniorum.*
  - Fundos, *vt*
    - *Super-visores.*
    - *Decem-pedatores.*
  - Iura incorporalia, *vt*
    - *Curiarum* &c. Senescalli.
    - *Libertatum* &c. Senescalli.
- *cultum occupati, vt*
  - *Viri* Symphoniaci.
  - *Pueri* Symphoniaci.
- *bus ministerijs intenti, vt*
  - Custodes
    - *Fabricæ templi.*
    - *Sacrarij.*
    - *Bibliothecæ.*
  - Ραβδοῦχοι, *siue virgiferi.*
  - Campanarum pulsatores, *& reliqui inferiores ministri.*
- *trationem, vt*
  - Æditui.
  - Campanarum pulsatores.
- *um.*

nt: qui in Inquisitionibus morum & Visitationibus adiunguntur Oeconomis.

- *cclesiam*
  - *Redditus Ecclesiæ*
    - *Cogere.*
    - *Custodire.*
    - *Si detineantur, Lege experiri.*
    - *Rationes referre.*
    - *Contributiones pro operibus publicis fiendas denunciare.*
  - *Inordinatè viuentes*
    - *Inquirere.*
    - *Monere, &*
    - *Scandalosos Ordinario præsentare.*
  - *Ordinarij mandata exequi, & referre.*
- *pore diuinorum*
  - *Collectiones pro pauperibus extraneis peragere.*
  - *Absentes obseruare, & mulctam exigere.*
  - *Silentio & decoro prospicere.*
- *ra tempus diuinorum*
  - *Sarta tecta tueri*
    - *Nauem Templi: Maceriam Cœmeterij* publicis Parochiæ sumptibus.
    - *Ornamenta & Supellectilem reliquam* publicis Parochiæ sumptibus.
  - *Vnà cum Ministro indicem Ecclesiasticum Baptismorum, Nuptiarum, & Sepulturarum custodire.*
  - *Prospicere, nequis absq; facultate legitima sese ingerat ad concionandum.*
  - *Comparare necessaria, vt*
    - *Libros.*
    - *Ornamenta.*
    - *Supellectilem ecclesiasticam.*
    - *Panem & vinum in S. cœnam.*

TAB.

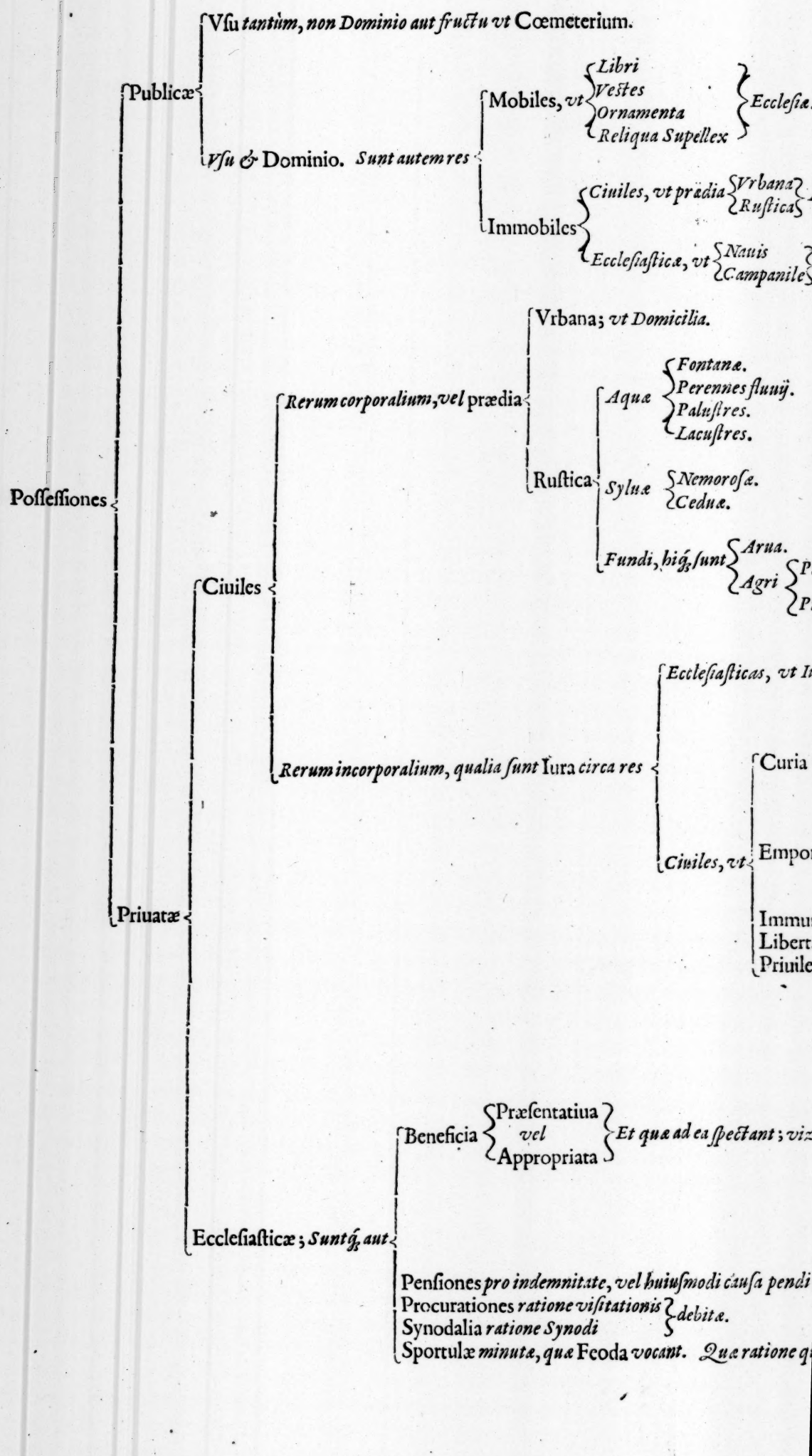
Possessiones
Publicæ
Vsu tantùm, non Dominio aut fructu vt Cœmeterium.
Vsu & Dominio. Sunt autem res
Mobiles, vt
Libri
Vestes
Ornamenta
Reliqua Supellex
Ecclesiæ
Immobiles
Ciuiles, vt prædia
Vrbana
Rustica
Ecclesiasticæ, vt
Nauis
Campanile
Priuatæ
Ciuiles
Rerum corporalium, vel prædia
Vrbana; vt Domicilia.
Rustica
Aquæ
Fontanæ.
Perennes fluuij.
Paluſtres.
Lacuſtres.
Syluæ
Nemoroſæ.
Ceduæ.
Fundi, hiq; ſunt
Arua.
Agri
Rerum incorporalium, qualia ſunt Iura circa res
Eccleſiaſticas, vt I
Ciuiles, vt
Curia
Empo
Immu
Libert
Priuile
Eccleſiaſticæ; Suntq; aut
Beneficia
Præſentatiua
vel
Appropriata
Et quæ ad ea ſpectant; viz
Penſiones pro indemnitate, vel huiuſmodi cauſa pendi
Procurationes ratione viſitationis
Synodalia ratione Synodi
debitæ.
Sportulæ minutæ, quæ Feoda vocant. Quæ ratione q

B. XV.

lex } *Ecclesiæ.*

dia { *Vrbana* / *Rustica* } *Alicui parochiæ spectantia.*

t { *Nauis* / *Campanile* } *Ecclesiæ.*

tanæ.
ennes fluuij.
ustres.
ustres.

norosæ.
luæ.

unt { *Arua.* / *Agri* { *Pascua* { *Peculiaria.* / *Compascua.* / *Prata.* } } } *Atq; hæc omnia vel* { *Reseruata peculiari Domini cultui.* / *Locata Colonis sub annua pensione.* }

siasticas, vt Ius { Patronatus. / Nominationis. }

les, vt {
- Curia { *Baronis.* / *Letæ.* / *Hundredi.* }
- Emporium, *idq; vel* { *Forum mercatorium.* / *Nundinæ celebriores.* }
- Immunitates.
- Libertates.
- Priuilegia; *quas barbarè* Franchesias *vocant.*

a spectant; viz. {
- Cancellus *Chori Ecclesiastici* { *Publici vsus.* / *Priuati dominij Rectoris.* }
- Prædia { *Vrbana.* / *Rustica, quæ vulgus* Glebam *vocat.* }
- Decimæ / Oblationes / Obuentiones } *cuiusuis generis.*

odi causa pendi solitæ.

itæ.

Quæ ratione quorundam Actuum Ecclesiasticorum per tempus immemorabile solitæ sunt præstari.

TAB. XV

- Constitutiones *circa vtrasq;*
  - *Scriptæ, vt*
    - Statuta *Parlamentaria.*
    - Prouinciales *in Synodis latæ, &* Canones *antehac lati, prout fuerunt vsitat*
  - *Non scriptæ, vt* Consuetudines *siue*
    - *Particulares*
    - *Generales*

  eæq; postea
  - *In scripta*
  - *vel*
  - *Minimè*

  Reductæ.

XVI.

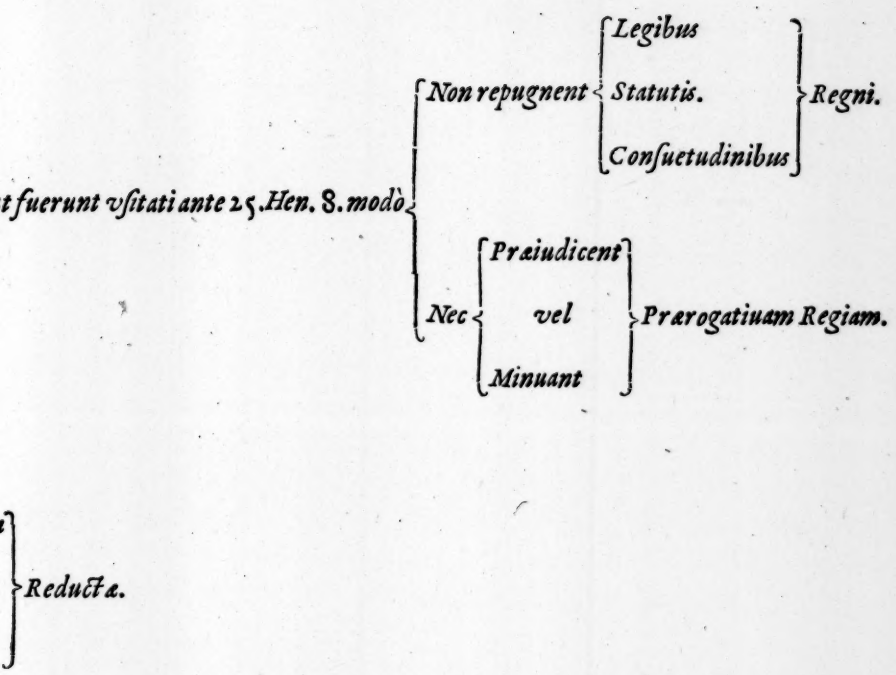
Legibus
Non repugnent
Statutis.
Regni.
Consuetudinibus
t fuerunt vsitati ante 25. Hen. 8. modò
Præiudicent
Nec
vel
Prærogatiuam Regiam.
Minuant
Reducta.